

Stockholm den 13 augusti 2025

R-2025/0896

Till Klimat-och näringslivsdepartementet

KN2025/00895

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 10 april 2025 beretts tillfälle att yttra sig över promemorian Genomförande av bestämmelser i förnybartdirektivet om tillståndsförfaranden för förnybar energi.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i huvudsak inga invändningar mot de förslag som lämnas i promemorian. Detta med utgångspunkt i att Sverige enligt unionsrätten har att implementera direktivets bestämmelser i svensk rätt. När det gäller införandet av särskilda tidsfrister för handläggning av ärenden gällande förnybar energi framstår det dock enligt Advokatsamfundets uppfattning som osäkert i vilken mån, om alls, förslagen kommer att leda till de effekter som eftersträvas.

Advokatsamfundet avstyrker promemorians förslag om generellt ökade krav på det samrådsunderlag som sökanden ska presterat inom ramen för det s.k. avgränsningssamrådet.

Advokatsamfundets närmare överväganden redovisas nedan.

Synpunkter

Tidsfrister för handläggning av ärenden som för förnybar energi

I promemorian lämnas förslag på författningsändringar för att i svensk rätt genomföra vissa bestämmelser i EU:s förnybartdirektiv¹ (i den lydelse direktivet fått genom 2023 års ändringsdirektiv²) gällande tidsfrister och tillståndsförfaranden som rör projekt för förnybar energi. I promemorian (avsnitt 7) föreslås att regeringen bemyndigas att meddela (osanktionerade) föreskrifter om särskilda tidsfrister för handläggning av ärenden som gäller förnybar energi. Dessa tidsfrister ska speglas i 17 stycken sektorsspecifika förordningar.

Advokatsamfundet konstaterar att EU:s regulatoriska ramverk på energiområdet utvidgas i accelererande takt. Advokatsamfundet har självfallet ingen anledning att i det här sammanhanget ha synpunkter på utformningen av EU:s rättsakter, men vill ändå framhålla att den på detta sätt ständigt ökande regelflora i sig kan vara problematisk, oaktat de vällovliga syften (här främjandet av förnybara energikällor) som ligger till grund härför. Advokatsamfundet noterar också att det av promemorians konsekvensanalys (s. 155) framgår att det är osäkert om förslagen överhuvudtaget är ägnade att medföra kortare handläggningstider på en sammanlagd nivå och att det till och med kan vara så att förslagen motverkar sitt eget syfte.

Advokatsamfundet, som delar promemorians farhågor, anser generellt att de olika implementeringsalternativ och undantagsmöjligheter som vissa artiklar i direktivet erbjuder noga bör övervägas, så att en regulatorisk flexibilitet kan bibehållas där direktiven lämnat sådant utrymme. Advokatsamfundet konstaterar dock, i likhet med vad som framgår i promemorian, att det senare inte synes vara fallet beträffande de tidsfrister för förnybar energi som anges i förnybartdirektivet.

Högre krav på underlag som tas fram inför avgränsningssamråd

I promemorian föreslås (avsnitt 9.2) att det ska ställas högre krav på det underlag som ska tas fram inför avgränsningssamråd enligt 6 kap. 29–32 §§ miljöbalken. Syftet anges vara att verksamhetsutövare på ett tidigt stadium i processen av länsstyrelsen ska kunna få besked om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning (s. 140). De högre

¹ Direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

² Direktiv (EU) 2023/2413 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001.

kraven ska införas genom att det i miljöbedömningsförordningen (2017:966) införs två nya bestämmelser (14 a och 14 b §§) som gäller alla typer av verksamheter, dvs. inte endast verksamheter avseende förnybar energi. De nya förordningsbestämmelserna innehåller bl.a. krav på att sökanden redan i samrådsfasen ska redovisa detaljerade beskrivningar av verksamhetens olika faser, exempelvis gällande byggmaterial och byggmetoder samt följdverksamheter.

Advokatsamfundet anser att mer detaljerade redovisningar av detta slag i förekommande fall typiskt sett är frågor för den färdiga miljökonsekvensbeskrivningen och de överväganden som kan behöva göras efter genomförda samråd. Därtill har den s.k. Miljötillståndsutredningen (SOU 2024:98) nyligen föreslagit att den nuvarande ordningen med avgränsningssamråd och undersökningssamråd helt bör slopas för att på ett övergripande plan effektivisera det svenska miljöprövningssystemet (se del 1, s. 45). Advokatsamfundet anser mot denna bakgrund att det vore olämpligt att kraven på samrådsunderlag nu skärps på sätt som föreslås i promemorian.

Övrigt

Advokatsamfundet har i övrigt inga invändningar mot de förslag som lämnas i promemorian.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander